

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Νοεμβρίου 2013

για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης 2011/344/ΕΕ για τη χορήγηση ενωσιακής χρηματοδοτικής ενίσχυσης στην Πορτογαλία

(2013/703/ΕΕ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 407/2010 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2010, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Κατόπιν αιτήσεώς της, το Συμβούλιο χορήγησε, στις 17 Μαΐου 2011, χρηματοδοτική συνδρομή στην Πορτογαλία με την εκτελεστική απόφαση 2011/344/ΕΕ του Συμβουλίου⁽²⁾. Η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή χορηγήθηκε για τη στήριξη ενός σημαντικού προγράμματος οικονομικών και δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων (το «Πρόγραμμα»), με στόχο την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, την επάνοδο της οικονομίας σε διατηρήσιμα επίπεδα ανάπτυξης, καθώς και την εξασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας στην Πορτογαλία, στη ζώνη του ευρώ και στην Ένωση.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 10 της εκτελεστικής απόφασης 2011/344/ΕΕ, η Επιτροπή, από κοινού με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), προέβη, μεταξύ της 16ης Σεπτεμβρίου και της 3ης Οκτωβρίου 2013, στη συνδυασμένη όγδοη και ένατη επανεξέταση της προόδου των πορτογαλικών αρχών όσον αφορά την υλοποίηση των συμφωνηθέντων μέτρων στο πλαίσιο του Προγράμματος.
- (3) Η τριμηνιαία αύξηση του πραγματικού ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) επανήλθε σε θετική τροχιά κατά το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους και οι βραχυπρόθεσμοι δείκτες επισημαίνουν επίσης προοδευτική έξοδο από την ύφεση. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί κατά 1,8 % κατά το τρέχον έτος και να αυξηθεί κατά 0,8 % και 1,5 % το 2014 και το 2015, αντιστοίχως. Οι εντάσεις στην αγορά εργασίας αναμένεται να μειωθούν κάπως. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να κορυφωθεί στο 17,7 % το επόμενο έτος,

πριν να αρχίσει να μειώνεται προοδευτικά. Οι αβεβαιότητες ως προς τη μακροοικονομική προοπτική είναι μεγάλες, δεδομένου ότι η διατηρησιμότητα της προβλεπόμενης ανάκαμψης, το 2014 και το 2015, εξαρτάται από τις θετικές εξελίξεις στο εμπόριο και τις χρηματοπιστωτικές αγορές, οι οποίες εξακολουθούν να είναι εύθραυστες.

- (4) Έως τον Αύγουστο του 2013, το ταμειακό έλλειμμα της κυβέρνησης κατέγραψε βελτίωση κατά 0,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ (χωρίς τους έκτακτους παράγοντες) σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Οι σταθερές επιδόσεις όσον αφορά τα φορολογικά έσοδα και η αυστηρή εκτέλεση των περισσότερων κονδυλίων δαπανών στηρίζουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Ωστόσο, κάποιες παρεκκλίσεις έχουν εντοπιστεί όσον αφορά τις δημοσιονομικές προοπτικές της έβδομης επανεξέτασης της προόδου των πορτογαλικών αρχών όσον αφορά την εφαρμογή των συμφωνηθέντων μέτρων στο πλαίσιο του Προγράμματος (η «έβδομη επανεξέταση»). Σε αυτές περιλαμβάνονται οι ελλείψεις που αφορούν τον επαναπρογραμματισμό της ενωσιακής χρηματοδότησης και η αναβολή της πώλησης μιας παραχώρησης λιμένα (έκτακτα μέτρα) και άλλοι παράγοντες, όπως η μεγαλύτερη από την αναμενόμενη συνεισφορά στον προϋπολογισμό της Ένωσης, οι ανεπαρκείς επιδόσεις ορισμένων μη φορολογικών εσόδων, η μεταφορά μερισμάτων στην Ελλάδα από ελληνικά ομόλογα που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων της Banco de Portugal, οι χαμηλότερες από τις αναμενόμενες κοινωνικές εισφορές προς το συνταξιοδοτικό σύστημα των δημοσίων υπαλλήλων και οι υπερβάσεις των δαπανών για μισθούς και ενδιάμεση κατανάλωση. Μετά τη χρήση των προσωρινών κονδυλίων του προϋπολογισμού (0,3 % του ΑΕΠ), το καθαρό αποτέλεσμα των αποκλίσεων εκτιμάται ότι θα αυξήσει το έλλειμμα του 2013 κατά 0,5 % του ΑΕΠ. Επιπλέον, μια εισφορά κεφαλαίων στην BANIF ύψους 0,4 % του ΑΕΠ αύξησε επίσης το δημοσιονομικό κενό, αν και η πράξη αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς του Προγράμματος.

- (5) Η κυβέρνηση λαμβάνει διορθωτικά μέτρα για να εξασφαλιστεί η επίτευξη του στόχου του προγράμματος για το έλλειμμα ύψους 5,5 % του ΑΕΠ, ιδίως με τη μείωση των διαθέσιμων πόρων για επενδύσεις και την ενίσχυση του ελέγχου της ενδιάμεσης κατανάλωσης των αρμοδίων υπουργείων (0,1 % του ΑΕΠ). Επιπλέον, η κυβέρνηση ανήγγειλε έναν έκτακτο μηχανισμό ανάκτησης οφειλών από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, μέσω του οποίου αναμένεται να ανακτηθούν έσοδα της τάξης του 0,4 % του ΑΕΠ και το οποίο συνοδεύεται από αυξημένες κυρώσεις για όσους διαπράττουν φορολογικά αδικήματα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 118 της 12.5.2010, σ. 1.

⁽²⁾ Εκτελεστική απόφαση 2011/344/ΕΕ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2011, για τη χορήγηση ενωσιακής χρηματοδοτικής ενίσχυσης στην Πορτογαλία (ΕΕ L 159 της 17.6.2011, σ. 88).

- (6) Οι επικαιροποιημένες δημοσιονομικές προβλέψεις δείχνουν για το 2013 δημοσιονομική προσαρμογή, μετρούμενη με βάση τη βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου, ύψους τουλάχιστον 0,5 % του ΑΕΠ, ποσοστό ελαφρά χαμηλότερο από το 0,6 % του ΑΕΠ που προβλέπεται στην έβδομη επανεξέταση. Αυτή η προβλεπόμενη χαμηλή απόδοση εξηγείται κυρίως από τις καθυστερήσεις στην εφαρμογή της αρχικά προγραμματισμένης δέσμης μέτρων εξυγίανσης και τη μερική αντικατάστασή της από έκτακτα έσοδα, ενώ μη αναμενόμενες πιέσεις επιβάρυναν τα αποθεματικά του προϋπολογισμού. Οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή οφείλονται σε πολλούς παράγοντες, όπως η πολιτική κρίση τον Ιούλιο και ο επακόλουθος κυβερνητικός ανασχηματισμός, η πρόκληση της απόκρισης στην απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της 29ης Αυγούστου βάσει της οποίας ορισμένες διατάξεις του νομοσχεδίου για νέο σύστημα επαναπιστοποίησης θεωρούνται αντισυνταγματικές και οι τεχνικές δυσκολίες κατά την εφαρμογή ορισμένων μέτρων, συγκεκριμένα των επανασχεδιασμένων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από επιδόματα ανεργίας και παροχές ασθενείας που υπερβαίνουν ένα ελάχιστο επίπεδο, μετά την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της 5 Απριλίου.
- (7) Η κυβέρνηση επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της όσον αφορά τον στόχο για μείωση του ελλείμματος στο 4 % του ΑΕΠ το 2014. Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση ενέκρινε μέτρα εξυγίανσης ύψους περίπου 2,3 % του ΑΕΠ, που καλύπτουν επίσης μέρος των αποκλίσεων το 2013 και θα συνεχιστούν και το 2014. Τα μέτρα εξυγίανσης είναι σε μεγάλο βαθμό ενσωματωμένα στο νομοσχέδιο για τον προϋπολογισμό, ενώ ορισμένα μέτρα εφαρμόζονται μέσω ειδικής νομοθεσίας. Τα μέτρα έχουν κατά κύριο λόγο μόνιμο χαρακτήρα και βασίζονται κυρίως στην εξοικονόμηση δαπανών. Συνολικά, η σωρευτική αξία της δέσμης μέτρων εξυγίανσης που είναι αναγκαία για την επίτευξη της προγραμματιζόμενης δημοσιονομικής προσαρμογής δεν έχει αλλάξει σε σχέση με την έβδομη επανεξέταση —μόνιμα μέτρα εξοικονόμησης πόρων ύψους περίπου 4,7 δισεκατ. EUR κατά την περίοδο 2013-2014, ή 2,8 % του ΑΕΠ. Ωστόσο, μέρος της προσπάθειας εξυγίανσης περιλαμβάνει τώρα οπισθοβαρή μέτρα για το 2014, ως αποτέλεσμα των προαναφερόμενων καθυστερήσεων της εφαρμογής το 2013.
- (8) Το μεγαλύτερο μέρος της εξυγίανσης για το 2014, περίπου 1,8 % του ΑΕΠ, θα πρέπει να προέλθει από την επανεξέταση των δημόσιων δαπανών (PER), η οποία διεξήχθη κατά το παρελθόν έτος, με στόχο την αύξηση της ισονομίας και της αποτελεσματικότητας στην παροχή κοινωνικών μεταβιβάσεων και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Τα κύρια μέτρα της επανεξέτασης των δημόσιων δαπανών θα κινηθούν γύρω από τρεις κύριους άξονες: 1. περιορισμό του μισθολογικού κόστους στον δημόσιο τομέα, με τη μείωση των εργατικού δυναμικού του δημόσιου τομέα και την ταυτόχρονη τροποποίηση της σύνθεσής του με στροφή προς εργαζομένους υψηλής ειδίκευσης, ευθυγράμμιση των εργασιακών κανόνων του δημόσιου τομέα με εκείνους του ιδιωτικού τομέα και διασφάλιση ότι η πολιτική αποδοχών θα καταστεί πιο διαφανής και πιο αξιοκρατική· 2. μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, και 3. περικοπές τομεακών δαπανών σε όλο το φάσμα των αρμόδιων υπουργείων και των προγραμμάτων.
- (9) Προκειμένου να αντισταθμιστεί η αρνητική μεταφορά από την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2013 και να επιτευχθεί ο στόχος για έλλειμμα ύψους 4 % του ΑΕΠ, η δέση μέτρων της επανεξέτασης των δημοσίων δαπανών πρόκειται να συμπληρωθεί με άλλα μόνιμα μέτρα που αποσκοπούν στην περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικότητας και της ισονομίας της υφιστάμενης δομής του συστήματος φορολογίας και κοινωνικών παροχών (ύψους 0,4 % του ΑΕΠ). Επιπλέον, θα τεθεί σε εφαρμογή μια σειρά εφάπαξ μέτρων ύψους 0,2 % του ΑΕΠ, που θα υπερκαλύψουν τις δαπάνες που προκύπτουν από τις εφάπαξ πληρωμές προκαταβολών που αφορούν τη θέσπιση ενός αμοιβαία συμφωνηθέντος προγράμματος εθελουσίας εξόδου, στον δημόσιο τομέα.
- (10) Ο δείκτης του χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να κορυφωθεί στο 127,8 % το 2013 και να μειωθεί στη συνέχεια. Η αναθεώρηση προς τα πάνω σε σχέση με την έβδομη επανεξέταση εξηγείται από τη διόρθωση των στοιχείων του 2012 για το δημόσιο χρέος, το οποίο πλέον είναι ελαφρά υψηλότερο, και τη μη πραγματοποίηση ορισμένων βραχυπρόθεσμων πράξεων μείωσης του χρέους. Ειδικότερα, το ταμείο σταθεροποίησης της κοινωνικής ασφάλισης αναμένεται τώρα να αυξήσει πιο σταδιακά τα πορτογαλικά κρατικά ομόλογα που κατέχει, και οι άλλες οφειλές του ευρύτερου δημόσιου τομέα στην República θα είναι υψηλότερες από τις προβλεπόμενες προηγουμένως, μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ το νέο ΕΣΛ 2010 και καθορισθεί το καθεστώς της εταιρείας. Επιπλέον, το δημόσιο ταμειακό υπόλοιπο στο τέλος του έτους εκτιμάται ότι θα είναι υψηλότερο από ό,τι είχε αρχικά υποτεθεί (κατά περίπου 4 δισεκατ. EUR).
- (11) Η διαδικασία δημοσιονομικής προσαρμογής πλαισιώνεται από μια σειρά δημοσιονομικών διαρθρωτικών μέτρων για την ενίσχυση του ελέγχου των δημόσιων δαπανών και τη βελτίωση της εισπραχίας εσόδων. Συγκεκριμένα, μια συνολική μεταρρύθμιση οδηγεί στην ευθυγράμμιση του δημοσιονομικού πλαισίου, σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με τις βέλτιστες πρακτικές της διαχείρισης των δημοσιονομικών διαδικασιών. Το νέο σύστημα ελέγχου ανάληψης υποχρεώσεων αποδίδει καρπούς, αλλά η εφαρμογή του πρέπει να παρακολουθείται στενά προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι αναλήψεις υποχρεώσεων καλύπτονται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση. Οι μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση συνεχίζονται, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό της απασχόλησης στον δημόσιο τομέα και τους δημόσιους φορείς. Η πρόοδος όσον αφορά το θεματολόγιο των μεταρρυθμίσεων των οικονομικών υπηρεσιών βελτιώνει την παρακολούθηση και ενισχύει τη φορολογική συμμόρφωση. Η επαναδιαπραγμάτευση των συμπράξεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) έχει προχωρήσει ικανοποιητικά και προβλέπεται σημαντική εξοικονόμηση για το 2013 και

εφεξής. Οι κρατικές επιχειρήσεις (ΚΕ) επέτυχαν λειτουργική ισορροπία κατά μέσο όρο έως το τέλος του 2012 και προβλέπονται πρόσθετες μεταρρυθμίσεις προκειμένου να αποφευχθεί νέα επιδείνωση των αποτελεσμάτων τους. Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγειονομικής περιθαλψης αποδίδουν σημαντική εξοικονόμηση δαπανών και η εφαρμογή τους συνεχίζεται χωρίς να αποκλίνει σε γενικές γραμμές από τους στόχους.

- (12) Οι δείκτες κεφαλαίων των τραπεζών αυξήθηκαν σημαντικά κατά το παρελθόν έτος, πράγμα που τους επιτρέπει να καλύπτουν τα υποχρεωτικά κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, καθώς και τον προγραμματικό στόχο για 10 % κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1. Αυτό το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας παραμένει επαρκές σε όλες τις περιπτώσεις, όταν χρησιμοποιούνται οι κανόνες της νέας οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (ΟΚΑ) IV για την αξιολόγηση των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών. Αυτοί οι νέοι κεφαλαιακοί κανόνες θα ισχύουν από τον Ιανουάριο του 2014 και ύστερα. Η Banco de Portugal αναπτύσσει επί του παρόντος μια μεταβατική προσέγγιση για την καθιέρωση της ΟΚΑ IV. Είναι πολύ πιθανό να επιτευχθεί ο ενδεικτικός στόχος του δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις 120 % έως το 2014, ενώ ορισμένες τράπεζες βρίσκονται ήδη κάτω από το όριο αυτό. Εντείνονται οι προσπάθειες να διαφοροποιηθούν οι πηγές χρηματοδότησης του τομέα των επιχειρήσεων. Με βάση τον πρόσφατο εξωτερικό λογιστικό έλεγχο των υφιστάμενων πιστωτικών ορίων που χρηματοδοτούνται από το κράτος και μια σειρά συστάσεων πολιτικής, οι αρχές υπέβαλαν ένα σχέδιο με μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση των επιδόσεων και της διαχείρισης των μέσων αυτών. Η «εργαλειοθήκη» διαχείρισης της κρίσης οριστικοποιήθηκε. Το ταμείο εξυγίανσης τραπεζών λειτουργεί, εισήχθησαν εξουσίες έγκαιρης παρέμβασης και ο νόμος για την ανακεφαλαιοποίηση τροποποιήθηκε ώστε να αντικατοπτρίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης ⁽¹⁾.
- (13) Σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων προς ενίσχυση της μεγέθυνσης και της ανταγωνιστικότητας. Μια νέα μείωση των αποζημιώσεων λόγω απόλυσης άρχισε να ισχύει την 1η Οκτωβρίου 2013 και ιδρύθηκαν δύο ταμεία αποζημιώσεων με σκοπό τη μερική χρηματοδότηση των αποζημιώσεων λόγω απόλυσης. Έχουν πραγματοποιηθεί επιπρόσθετες ενέργειες για την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Έχουν ληφθεί επιπρόσθετα μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης, όπου η πρόοδος είναι γενικά ικανοποιητική.
- (14) Η εφαρμογή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ με στόχο τη μείωση των φραγμών εισόδου και την προώθηση του ανταγωνισμού και της οικονομικής δραστηριότητας με τη διευκόλυνση της

πρόσβασης για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά στα διάφορα οικονομικά καθεστώτα προχωρεί με ικανοποιητικό ρυθμό και η μεταφορά της βρίσκεται τώρα στο στάδιο της ολοκλήρωσης. Ο νόμος-πλαίσιο για τη βελτίωση της λειτουργίας των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών που αφορούν έναν επαγγελματικό φορέα εγκρίθηκε και η αναδιάρθρωση των καταστατικών των δεκαοκτώ σχετικών επαγγελματιών είναι το επόμενο βήμα για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης αυτής. Ο νόμος-πλαίσιο για τον καθορισμό των βασικών αρχών που διέπουν τη λειτουργία των σημαντικότερων εθνικών ρυθμιστικών αρχών, όπου περιλαμβάνεται ο εφοδιασμός τους με ισχυρή ανεξαρτησία και αυτονομία, έχει ήδη τεθεί σε ισχύ και οι εσωτερικοί κανονισμοί των διαφόρων τομεακών ρυθμιστικών αρχών πρόκειται να εγκριθούν σύντομα. Η εφαρμογή των μέτρων για τον περιορισμό του χρέους λόγω της τιμολόγησης της ενέργειας έχει καθυστερήσει, αν και η κυβέρνηση παρουσίασε πρόσφατα μια νέα εισφορά για τη μερική αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. Έχουν εγκριθεί ορισμένες νομοθετικές διατάξεις με σκοπό την ελάφρυνση των διαδικασιών χορήγησης αδειών και άλλων διοικητικών επιβαρύνσεων, όπως η πρόταση για το νέο βασικό νόμο για το έδαφος, τη χωροταξία και την πολεοδομία.

- (15) Εξακολουθεί να απαιτείται περαιτέρω πρόοδος προκειμένου να καταστούν οι μεταφορές πιο βιώσιμες και ανοικτές στον ανταγωνισμό. Σημειώθηκε κάποια βελτίωση της οικονομικής καταστάσεως του διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής, απαιτείται όμως σημαντική πρόοδος προεπάδεια ώστε να επανέλθει σε λειτουργική ισορροπία έως το 2015. Οι μεταρρυθμίσεις στους λιμένες χρειάζεται να εντατικοποιηθούν.
- (16) Έχουν ληφθεί ορισμένα επιπρόσθετα μέτρα για να βελτιωθεί η ρευστότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).
- (17) Οι μεταρρυθμίσεις του δικαστικού συστήματος είναι στο στάδιο της ολοκλήρωσης. Έχει επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά τη μείωση των καθυστερήσεων για την εκδίκαση υποθέσεων και σημαντικές μεταρρυθμίσεις, όπως η γεωγραφική αναδιόργανωση των περιοχών δικαιοδοσίας των δικαστηρίων και η μεταρρύθμιση του κώδικα πολιτικής δικονομίας, έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στο στάδιο της ολοκλήρωσης. Είναι, ωστόσο, αναγκαία η συνέχιση της βελτίωσης της λειτουργίας του δικαστικού συστήματος, που είναι ουσιώδους σημασίας για την εύρυθμη και δίκαιη λειτουργία της οικονομίας, με τους εξής τρόπους: i) εξασφάλιση της αποτελεσματικής και έγκαιρης εκτέλεσης των συμβάσεων και των κανόνων του ανταγωνισμού· ii) αύξηση της αποτελεσματικότητας μέσω της αναδιάρθρωσης του δικαστικού συστήματος και της καθιέρωσης νέων μοντέλων διαχείρισης των δικαστηρίων· iii) περαιτέρω μείωση της βραδύτητας των δικαστηρίων στην εκδίκαση των υποθέσεων (συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων στα φορολογικά δικαστήρια) είναι, παρ' όλα ταύτα, δυνατή.
- (18) Υπό το πρίσμα αυτών των εξελίξεων, η εκτελεστική απόφαση 2011/344/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθεί,

⁽¹⁾ EE C 216 της 30.7.2013, σ. 1.

⁽²⁾ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (EE L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Στο άρθρο 3 της εκτελεστικής απόφασης 2011/344/ΕΕ, οι παράγραφοι 7 έως 9 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«7. Η Πορτογαλία θεσπίζει τα ακόλουθα μέτρα εντός του 2013, σύμφωνα με τους όρους του μνημονίου συνεννόησης:

- α) Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης δεν υπερβαίνει το 5,5 % του ΑΕΠ το 2013. Για τον υπολογισμό του ελλείμματος αυτού, δεν λαμβάνεται υπόψη το πιθανό δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης του τραπεζικού κλάδου στο πλαίσιο της στρατηγικής της κυβέρνησης στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Τα μέτρα εξυγίανσης που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2013 και τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό εφαρμόζονται αυστηρά κατά το υπόλοιπο του έτους. Επιπλέον, σε περίπτωση που προκύψουν άλλες αποκλίσεις κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, η κυβέρνηση εφαρμόζει πρόσθετα διορθωτικά μέτρα.
- β) Η Πορτογαλία συνεχίζει να υλοποιεί το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεών της.
- γ) Η Πορτογαλία ολοκληρώνει την εφαρμογή της στρατηγικής της από κοινού χρήσης υπηρεσιών στη δημόσια διοίκηση.
- δ) Η Πορτογαλία συνεχίζει την αναδιοργάνωση και τον εξορθολογισμό του νοσοκομειακού δικτύου μέσω της εξειδίκευσης, της συγκέντρωσης και της σύμπτυξης των νοσοκομειακών υπηρεσιών, της κοινής διαχείρισης και της κοινής λειτουργίας νοσοκομείων και διασφαλίζει την εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου δράσης για την αναδιοργάνωση των νοσοκομείων.
- ε) Μετά την έγκριση των τροποποιήσεων του νόμου 6/2006 περί νέων μισθώσεων αστικών ακινήτων και του νομοθετικού διατάγματος το οποίο απλουστεύει τη διοικητική διαδικασία για τις ανακαινίσεις, η Πορτογαλία διεξάγει διεξοδική επανεξέταση της λειτουργίας της αγοράς στέγης.
- στ) Η Πορτογαλία αναπτύσσει ένα πανεθνικό σύστημα κτηματολογίου ώστε να επιτρέψει τη δικαιότερη κατανομή των οφελών και του κόστους κατά την εκτέλεση του πολεοδομικού σχεδιασμού.
- ζ) Τηρουμένης της απόφασης του Συνταγματικού Δικαστηρίου της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, η Πορτογαλία καταρτίζει και εφαρμόζει εναλλακτικές επιλογές μεταρρύθμισης της αγοράς εργασίας με αποτελέσματα παρόμοια με εκείνα που είχαν κηρυχθεί αντισυνταγματικά από την εν λόγω απόφαση.
- η) Η Πορτογαλία προωθεί μισθολογικές εξελίξεις που συνάδουν με τους στόχους της ενίσχυσης της δημιουργίας

θέσεων εργασίας και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, με σκοπό τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Κατά τη διάρκεια του Προγράμματος, οποιαδήποτε αύξηση των κατώτατων μισθών πραγματοποιείται μόνον αν δικαιολογείται από την πορεία της οικονομίας και τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας.

- θ) Η Πορτογαλία συνεχίζει να βελτιώνει την αποτελεσματικότητα των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας με βάση τα αποτελέσματα της έκθεσης αξιολόγησης και το σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης.
- ι) Η Πορτογαλία συνεχίζει να εφαρμόζει τα μέτρα που καθορίζονται στα σχέδια δράσης της για τη βελτίωση της ποιότητας της δευτεροβάθμιας και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης συγκεκριμένα, η κυβέρνηση υποβάλλει σχέδια που θα καταστήσουν το πλαίσιο χρηματοδότησης των σχολείων πιο αποτελεσματικό και ιδρύονται τα επαγγελματικά σχολεία αναφοράς.
- ια) Η Πορτογαλία ολοκληρώνει την έγκριση των εκκρεμών τομεακών τροποποιήσεων που είναι αναγκαίες για την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).
- ιβ) Η κυβέρνηση υποβάλλει στο πορτογαλικό κοινοβούλιο τα τροποποιημένα καταστατικά των επαγγελματικών φορέων.
- ιγ) Η Πορτογαλία εγκρίνει τις αντίστοιχες τροποποιήσεις των εσωτερικών κανονισμών των εθνικών ρυθμιστικών αρχών.
- ιδ) Η Πορτογαλία δημοσιεύει τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με τα ποσοστά ανάκτησης, τη διάρκεια και το κόστος των υποθέσεων αφερεγγυότητας εταιρειών, τη διάρκεια και το κόστος των φορολογικών υποθέσεων και τον συντελεστή διεκπεραίωσης των δικαστικών υποθέσεων επιβολής της νομοθεσίας.
- ιε) Η Πορτογαλία βελτιώνει το επιχειρηματικό περιβάλλον με την ολοκλήρωση των εκκρεμών μεταρρυθμίσεων για τη μείωση του διοικητικού φόρτου (πλήρως λειτουργικό κέντρο ενιαίας εξυπηρέτησης, που προβλέπει η οδηγία 2006/123/ΕΚ, και σχέδια έργων χωρίς έγκριση) και με την περαιτέρω απλούστευση των υφιστάμενων διαδικασιών έκδοσης αδειών, κανονιστικών και λοιπών διοικητικών επιβαρύνσεων στην οικονομία, οι οποίες αποτελούν μείζον εμπόδιο για την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων.
- ιστ) Η Πορτογαλία ολοκληρώνει τη μεταρρύθμιση του συστήματος διακυβέρνησης των λιμένων, συμπεριλαμβανομένης της επανεξέτασης των παραχωρήσεων λειτουργίας λιμένων.

- ιζ) Η Πορτογαλία θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα για την ενίσχυση της λειτουργίας του ταχυδρομικού τομέα και του τομέα των τηλεπικοινωνιών.
- ιη) Η Πορτογαλία θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα για την ενίσχυση της λειτουργίας του συστήματος μεταφορών.
- ιδ) Η Πορτογαλία θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα για την εξάλειψη των χρεών λόγω της τιμολόγησης της ενέργειας·
- κ) Η Πορτογαλία εξασφαλίζει ότι εφαρμόζεται το νέο νομικό και θεσμικό πλαίσιο για τις ΣΔΙΤ και ότι οι συμβάσεις ΣΔΙΤ οδικού δικτύου εξακολουθούν να υπόκεινται σε επαναδιαπραγμάτευση σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο που υπέβαλε η κυβέρνηση και με την αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου, προκειμένου να αποκομίσει σημαντικά δημοσιονομικά οφέλη, ιδίως το 2013.
- κα) Η Πορτογαλία συνεχίζει να επικεντρώνεται σε μέτρα για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής και την ενίσχυση της συμμόρφωσης των φορολογουμένων.
8. Η Πορτογαλία θεσπίζει τα ακόλουθα μέτρα εντός του 2014, σύμφωνα με τους όρους του μνημονίου συνεννόησης:
- α) Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης δεν υπερβαίνει το 4 % του ΑΕΠ το 2014. Για τον υπολογισμό του ελλείμματος αυτού δεν λαμβάνεται υπόψη το πιθανό δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης του τραπεζικού κλάδου στο πλαίσιο της στρατηγικής της κυβέρνησης στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η Πορτογαλία θεσπίζει μέτρα εξυγίανσης ύψους 2,3 % του ΑΕΠ, κυρίως μέσω του νόμου για τον προϋπολογισμό του 2014. Τα μέτρα έχουν κατά κύριο λόγο μόνιμο χαρακτήρα και είναι προσανατολισμένα προς την πλευρά της εξοικονόμησης δαπανών.
- β) Η δέσμη μέτρων εξυγίανσης βασίζεται στα μέτρα μείωσης των δαπανών που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο της επανεξέτασης των δημόσιων δαπανών (PER). Συνολικά, το ύψος των μέτρων αυτών ανέρχεται σε 1,8 % του ΑΕΠ το 2014 και περιλαμβάνει:
- i) τον περιορισμό των δαπανών στο μισθολογικό κόστος του δημοσίου με τη μείωση του μεγέθους του δημόσιου τομέα με ταυτόχρονη μεταβολή της σύνθεσης του εργατικού δυναμικού προς την κατεύθυνση εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης, κυρίως μέσω προγράμματος επαναπαιστοποίησης και προγράμματος εθελούσιας εξόδου· περαιτέρω σύγκλιση των εργασιακών κανόνων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα (συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των ωρών εργασίας και της μείωσης των επιδομάτων διακοπών) και καθιέρωση ενιαίας μισθολογικής κλίμακας, καθώς και εξορθολογισμό των μισθολογικών επιδομάτων. Η ίδια συμμετοχή των δικαιούχων των ειδικών συστημάτων ασφάλισης υγείας θα αυξηθεί, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση της ισονομίας και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων δαπανών·
- ii) μεταρρυθμίσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος με την αύξηση της εκ του νόμου προβλεπόμενης ηλικίας συνταξιοδότησης μέσω τροποποιήσεων του συντελεστή διατηρησιμότητας· εναρμόνιση των κανόνων για τους υπολογισμούς των συνταξιοδοτικών παροχών μεταξύ του καθεστώτος συνταξιοδότησης των δημοσίων υπαλλήλων (CGA) και του γενικού συστήματος συντάξεων, προστατεύοντας παράλληλα τις παροχές που είναι κατώτερες από τα ελάχιστα όρια· επίσης, εξορθολογισμό των συντάξεων επίζώντων τόσο της CGA όσο και του γενικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος, σε περιπτώσεις που αυτές σφραγίζονται με άλλες συντάξεις·
- iii) εξοικονόμηση στην ενδιάμεση κατανάλωση και στα προγράμματα δαπανών μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων. Ενόψει των πολιτικών και νομικών κινδύνων, ορισμένα από τα μέτρα μπορούν να αντικατασταθούν, εν όλω ή εν μέρει, από άλλα μέτρα ισοδύναμου μεγέθους και ποιότητας.
- γ) Η δέσμη μέτρων της επανεξέτασης δημοσίων δαπανών συμπληρώνεται με άλλα μόνιμα μέτρα εσόδων που αποσκοπούν στην περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικότητας και της ισονομίας της τρέχουσας δομής του συστήματος φόρων και παροχών (ύψους 0,4 % του ΑΕΠ). Ειδικότερα, η φορολογία σχετικά με τις δαπάνες που αφορούν τα εταιρικά αυτοκίνητα αυξάνεται και η φορολογία που σχετίζεται με το περιβάλλον και την υγεία βελτιώνεται με την αλλαγή της φορολογίας των επιβατικών αυτοκινήτων ντιζελ και την αύξηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης για τον καπνό και τα αλκοολούχα ποτά. Οι φορολογικές απαλλαγές στη φορολογία μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας για τα συνταξιοδοτικά ταμεία και αμοιβαία κεφάλαια ακίνητης περιουσίας, μειώνονται. Καταργούνται τα ανώτατα όρια για τις κοινωνικές εισφορές των μελών των δημοσίων οργανισμών. Επιβάλλεται ειδική εισφορά επί του ενεργειακού τομέα που θα μειώσει τις υπερβολικές προσόδους από τον τομέα της ενέργειας. Μέρος των εσόδων που θα προκύψουν από την εισφορά θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση του τιμολογιακού χρέους. Οι άδειες για διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια πωλούνται με προοπτική την τακτοποίηση της εν λόγω αγοράς και η δραστηριότητα αυτή επίσης φορολογείται. Επιβάλλεται ειδικό τέλος στο φάσμα των μέσων ενημέρωσης σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης και το ειδικό τέλος επί των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων αυξάνεται. Επιπλέον, τίθεται σε εφαρμογή μια σειρά εφάπαξ μέτρων, τα οποία υπερκαλύπτουν τα έξοδα που προκύπτουν από τις εφάπαξ πληρωμές προκαταβολών που σχετίζονται με τη θέσπιση ενός αμοιβαία συμφωνηθέντος προγράμματος εθελουσίας εξόδου στον δημόσιο τομέα. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τη μεταβίβαση του Ταμείου Υγείας της CTT στον δημόσιο τομέα, την πώληση παραχωρήσεων ενός λιμένα και σιλό καθώς και ειδικά μερίσματα από την πώληση πλεοναζόντων αποθεμάτων πετρελαίου από δημόσια επιχείρηση.

- δ) Η Πορτογαλία υποβάλλει έκθεση με τους ακόλουθους στόχους:
- i) να εντοπισθούν οι επικαλύψεις υπηρεσιών και δικαιοδοσιών και άλλες πηγές αδυναμιών μεταξύ των κεντρικών και τοπικών επιπέδων διακυβέρνησης, και
 - ii) να αναδιοργανωθεί το δίκτυο αποκεντρωμένων υπηρεσιών των υπουργείων, κυρίως μέσω του δικτύου “Lojas do Cidadão” (ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης διοίκησης και δημοσίων υπηρεσιών) και με άλλες προσεγγίσεις, οι οποίες θα περιλαμβάνουν πιο αποτελεσματικές γεωγραφικές περιοχές και την εντατικοποίηση της χρήσης της κοινής χρήσης υπηρεσιών και της ψηφιακής διακυβέρνησης.
- ε) Η Πορτογαλία συνεχίζει την αναδιοργάνωση και τον εξορθολογισμό του νοσοκομειακού δικτύου μέσω της εξειδίκευσης, της συγκέντρωσης και της σύμπτυξης των νοσοκομειακών υπηρεσιών, της κοινής διαχείρισης και της κοινής λειτουργίας νοσοκομείων και διασφαλίζει την εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου δράσης για την αναδιοργάνωση των νοσοκομείων.
- στ) Η Πορτογαλία εφαρμόζει το σχέδιο για τη δημιουργία ανεξάρτητης εταιρείας παρόχου υπηρεσιών εφοδιαστικής φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας.
- ζ) Η Πορτογαλία θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα για την ενίσχυση της λειτουργίας του συστήματος μεταφορών.
- η) Η Πορτογαλία αξιολογεί τον αντίκτυπο του προαιρετικού καθεστώτος ταμειακής λογιστικής ΦΠΑ.
- θ) Η Πορτογαλία προβαίνει σε απογραφή και ανάλυση του κόστους των κανονιστικών διατάξεων που είναι πιθανό να έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στην οικονομική δραστηριότητα.
9. Με σκοπό την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον χρηματοπιστωτικό τομέα, η Πορτογαλία έχει ως στόχο να διατηρήσει ένα ικανοποιητικό επίπεδο κεφαλαίων στον τραπεζικό τομέα της και να διασφαλίσει μια ομαλή διαδικασία απομόχλευσης σε σύμφωνη με τις προθεσμίες που καθορίζονται στο μνημόνιο συνεννόησης. Εν προκειμένω, η Πορτογαλία εφαρμόζει στον πορτογαλικό τραπεζικό τομέα τη στρατηγική που συμφωνήθηκε με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ, με σκοπό τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Συγκεκριμένα, η Πορτογαλία:
- α) παρακολουθεί τη μετάβαση των τραπεζών στους νέους κεφαλαιακούς κανόνες όπως αυτοί καθορίζονται στη δέση της οδηγίας IV περί κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRD IV) και εξασφαλίζει ότι τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας παραμένουν ανάλογα με το δύσκολο επιχειρησιακό περιβάλλον·
 - β) συμβουλεύει τις τράπεζες να ενισχύσουν τα αποθέματα εξασφαλίσεων τους σε βιώσιμη βάση·
 - γ) εξασφαλίζει ισόρροπη και ομαλή απομόχλευση του τραπεζικού τομέα, η οποία εξακολουθεί να είναι κρίσιμη για την εξάλειψη των ανισορροπιών της χρηματοδότησης σε μόνιμη βάση και τη μείωση της εξάρτησης από χρηματοδότηση προερχόμενη από το Ευρωσύστημα στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Τα σχέδια χρηματοδότησης και κεφαλαιοποίησης των τραπεζών θα επανεξετάζονται κάθε τρίμηνο·
 - δ) ενθαρρύνει τη διαφοροποίηση εναλλακτικών επιλογών χρηματοδότησης για τον τομέα των επιχειρήσεων, και ιδίως τις ΜΜΕ, μέσω φάσματος μέτρων με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασής τους στις αγορές κεφαλαίων·
 - ε) συνεχίζει τον εξορθολογισμό του κρατικού ομίλου CGD·
 - στ) προβαίνει σε εξωτερική ανάθεση της διαχείρισης των πιστώσεων της BPN που κατέχει επί του παρόντος η Parvalorem στις επιχειρήσεις που έχουν επιλεγεί μέσω της διαδικασίας υποβολής προσφορών, με εντολή τη σταδιακή ανάκτηση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και μεριμνά για την έγκαιρη διάθεση των θυγατρικών και των περιουσιακών στοιχείων στους άλλους δύο κρατικούς φορείς ειδικού σκοπού·
 - ζ) με βάση τις προτάσεις για να ενθαρρυνθεί η διαφοροποίηση των εναλλακτικών επιλογών χρηματοδότησης για τον τομέα των επιχειρήσεων, αναπτύσσει και εφαρμόζει λύσεις που παρέχουν εναλλακτικές επιλογές χρηματοδότησης αντί των παραδοσιακών τραπεζικών πιστώσεων για τον τομέα των επιχειρήσεων. Η πορτογαλική κυβέρνηση αξιολογεί το πεδίο βελτίωσης των επιδόσεων και της διαχείρισης των υφιστάμενων πιστωτικών γραμμών που χρηματοδοτούνται από το κράτος με βάση τα αποτελέσματα του πρόσφατου εξωτερικού ελέγχου και του υποβληθέντος χάρτη πορείας·
 - η) αναλύει τα σχέδια ανάκαμψης των τραπεζών και εκδίδει κατευθυντήριες οδηγίες για το σύστημα σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και καταρτίζει σχέδια εξυγίανσης με βάση τις εκθέσεις που υποβάλλουν οι τράπεζες. Η κυβέρνηση υποβάλλει στο πορτογαλικό κοινοβούλιο τις αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία περί ανακεφαλαιοποίησης που αντικατοπτρίζει την ανακίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, από 1ης Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης·
 - θ) θέτει σε εφαρμογή το πλαίσιο για να συμμετάσχουν οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί σε διαδικασίες εξωδικαστικής αναδιάρθρωσης του χρέους για τα νοικοκυριά, εξομαλύνει την αίτηση για αναδιάρθρωση των χρεών των εταιρειών και θέτει σε εφαρμογή σχέδιο δράσης για την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τα εργαλεία αναδιάρθρωσης·

- ι) συντάσσει τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των νέων μέσων αναδιάρθρωσης. Με βάση την έρευνα που διεξήχθη πρόσφατα διερευνά εναλλακτικές λύσεις ώστε να αυξηθεί η επιτυχής ανάκαμψη εταιρειών που ακολουθούν το μοντέλο PER (τη Διαδικασία ειδικής αναζωογόνησης για εταιρείες που αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό κίνδυνο) και το SIREVE (Σύστημα ανάκαμψης εταιρειών με εξωδικαστικές συμφωνίες για τις εταιρείες που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση ή επικείμενη ή πραγματική πτώχευση).

(*) Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της κοινοποίησής της.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Πορτογαλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 19 Νοεμβρίου 2013.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

L. LINKEVIČIUS